

Ainekava

Eesti keel

Meedia ja mõjutamine IV kooliaste

Klass: 11. klass	Tunde nädalas: 4
------------------	------------------

Ainekava aluseks on riiklik õppekava ja selle lisa nr 1 "Ainevaldkond "Keel ja kirjandus":
https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1080/3202/3006/18m_gym_lisa1.pdf#

Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ainekavas on välja toodud rõhuasetused, kooli eripärast tulenevalt olulisim. Kooli ja valdkonna eripärad on kirjeldatud kooli õppekava üldosas ning valdkonnakavades.

Õppeaine kirjeldus Kursusel „Meedia ja mõjutamine“ keskendutakse infoühiskonnast arusaamisele, arendatakse eri liiki tekstide mõistmise, fakti ja arvamuse eristamise oskust. Tähtis on osata hankida eri allikatest teavet, analüüsida verbaalset teksti nii visuaalses kui ka audiovisuaalses keskkonnas ja tunda ära meedia mõjutamisvõtted. Samas arendatakse ka oskust kujundada ja väljendada oma arvamusi ja hoiakuid.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) mõistab eesti keele rolli rahvusliku, riikliku ja individuaalse identiteedi kujundamisel;
- 2) mõistab keele tähendust ühiskonnas, tajub keele ajaloolist kujunemist ja varieerumist, väärtustab keeleoskust, arendab seda lugedes ja kirjutades;
- 3) loeb, analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki tekste, tunneb tekstide mõjutusvahendeid, kasutab sihipäraselt ja eetilisel teabeallikaid;
- 4) väljendab ennast nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normide kohaselt, kasutab keeleallikaid ja andmekogusid;
- 5) koostab etapiviisilise kirjutamisprotsessi käigus eri liiki tekste, teab tekstide ülesehituse põhimõtteid ja iseärasusi ning teeb teadlikke keelevalikuid;
- 6) analüüsib oma kirjutamisoskust ja kasutab seejuures metakeelt.

Hindamine

Hinnatakse eri liiki meediatekstide tundmist ja nende tekstide analüüsimise oskust.

Hinnatakse meediamõistete tundmist: kommunikatsioon, meedium, institutsioon, auditoorium, tsensuur, sõnavabadus, uudis, reportaaž, intervjuu, arvamus, arvustus, reklaam, kommunikatsiooni- ja ajakirjandusvabadus, manipuleerimine, demagoogia, visuaalne mõjutamine, digitaalne meedia, ristmeedia, hüpertekst, virtuaalreaalsus.

Hinnatakse eri liiki tekstide koostamise oskust.

Õpitulemused	Õppesisu Mida õpetajad õpetavad, mida õpilased õpivad? (teemade lühikirjeldus)	Üldpädevused, läbivad teemad, lõimingud Kuidas toetatakse üldpädevuste saavutamist? Milliseid läbivaid teemasid käsitletakse? Millised on lõimingu võimalused? <i>Õpioskuste kujundamine.</i>
Tunneb tänapäevast teabekeskkonda ja selle arengut kujundavaid protsesse, selgitab kommunikatsiooni olemust ja toimumise tingimusi.	Info edastamine ja vastuvõtt (tähenduse erinevad tõlgendused). Privaatse ja avaliku suhtluse eripärad, tunnused, nt sotsiaalmeedia eri vormid. Vahetu (individuaalne suhtlus) ja vahendatud kommunikatsiooni (meediakommunikatsioon) funktsioonid, osalejate eesmärgid.	
Leiab meediatekstist argumendid ja põhilised mõjutamisvõtted, selgitab teksti autori eesmäärke ning motiive.	Mõjutamisvõtted ja demagoogia - mõjutamisvõtete leidmine ja tundmine meediatekstis, analüüsi kirjutamine.	Lõiming ajalooga
Eristab fakti arvamusest ja usaldusväärset infot küsitavast, kontrollib infoühiku sisu tõesust, sealhulgas tõlgitud info tähendusvälja muutumist.	Teabeotsing (internetis, nt Google'is, päringute tegemine). Leiab meediatekstist fakti ja arvamuse, põhjendab nende kasutamist.	
Analüüsib kriitiliselt reklaami ning arutleb reklaami ja mainekujunduse teemadel	Reklaami võttestik, tundmine ja kasutuseesmärgi sõnastamine. Õpilane kirjutab reklaamianalüüsi.	Lõiming kirjandusega mainekujunduse teek A. Gailiti romaani "Leegitsev süda" põhjal.
Tunneb meediakanaleid, analüüsib nende erijooni, iseloomustab erinevaid meediažanre.	Meediakanalite eripära (ajakirjandus, raadio, televisioon, internetikeskkonnad, sotsiaalmeedia), tekstide ja saadete vaatamine, lugemine, kuulamine ja analüüs. Teksti eesmärgi sõnastamine. Eristab ja analüüsib uudist, arvamust, intervjuud, reportaaži, persoonilugu.	

Analüüsib vahetu ja vahendatud kommunikatsiooni erinevusi ja osalejate taotlusi.	Erinevad meediumid, nendevahelise piiri hägusus, kattuvus. Suulise ja kirjaliku teksti piiride hajumine, seda ka tehnoloogia kasutamise ja ühiskonna mõjul (sotsiaalmeedia suhtlus, suulise kõne jooned kirjalikus keeles).	
Hindab kriitiliselt meediamanipulatsioone, tunneb ära propaganda, libauudised ja müüdilooime.	Tekstilooime vahendid (nt tekstirobot) – nende genereeritud tekstide analüüs, libauudised.	